

setninger, havde det været saa meget bedre for en rolig forsat politisk Tilværelse, at Befolkningen saae, at der udrettedes Andet end stadig, havde jeg nær sagt, at true os paa Livet, ja, ikke blot paa Pungen; thi naar Befolkningen skal arbejde i sit Ansigt Svøb for at tilvejebringe Midlerne til saa overordentlig store Statsudgifter som dem, der stilles os i Udsigt, da trues den paa Livet. Jeg siger, at jeg havde antaget, at Ministeriet vilde have baaret sig saaledes ad. Det har den ærede Conseilspræsident ikke prøvet. Der var et af Medlemmerne i hans Ministerium, som ved forskellige Leiligheder viste eller som i Gjærningen syntes at lade forstaa, at han kunde komme ogsaa den Side af Salen, det Mindretal, hvortil jeg hører, og maaste en Del af de andre Medlemmer udenfor Svire imøde. (Ufbrydelse af Bernsen). Det ærede Medlem for Bogenfæ peger paa det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (H. Nielsen), og jeg lykønsker det ærede Medlem for Bogenfæ til, at han ikke fik sin Minister fortrængt. Men denne Stilling har ikke været tilfredsstillende for den ærede Conseilspræsident, han fandt, at der maatte skiftes, hans Ministerium skulde være rent, der skulde paa Kultusministeriets Omraade ikke engang være Udsigt til en Forhandling om Skoleloven, Præstelønningssloven, Præstefaldsloven o. s. v. Jeg sagde, at det var Ministeriets Onske at være konservativt, men ikke stærkt udfordrende, og nu kan jeg ikke skjønne rettere end, at forsaavidt Forandring er sket heri ved Forandringen i Ministeriet, da har den havt den Karakter, at den er gaaet i Retning af Smødekommen af det ærede Svire her eller, for at tage en tydeligere Benævnelse, det ærede nationalliberale Parti, den ærede Ministers Universitet o. s. v. Jeg finder det meget naturligt og forstaaeligt, jeg nævner det blot, som det er, og beklager mig ikke over dette Forhold, thi jeg er en Ven af klare Situationer. Ministeriet staar nu som et sammenholdende, bestemt konservativt Ministerium, det er ensartet, og der er vistnok ikke nogen Likhedighed hos det til at gjøre Tilnærmelser til noget Parti udenfor Svire paa en saadant Maade, at man kan frygte for indre principielle Stridigheder om noget Hovedpunkt. Dette kan have sin meget gode parlamentariske opdragende Betydning, og jeg kan forstaa, at den ærede Conseilspræsident kunde være den varmeste Ven af Parlamentarismen og dog netop stille sig saaledes, at han siger: Saaledes som det er gaaet i de senere Aar, er det i Virkeligheden utaaeligt — skjøndt jeg har levet deraf; — thi selv de største Spørgsmaal kunne jo afgjøres, som om det var ved et Slumpetræk. De Herrer maa jo huske paa, at det var ved en hemmelig og lønlig Wisdom, som ingen Dødelig forstod, at Lovene som istand; for os andre Uden-

forstaaende maatte det se ud, som om det var ved et Slumpetræk. Den ærede Conseilspræsident kunde sige: Dette er ikke fundt, vi maa have dette Forhold, selv om vi skulde løbe Fare for, at vi konservative fik op imod os et andet Parti, et demokratisk Parti, som kunde holde os Stangen, ikke alene i Munden, men ogsaa i Sjæringen. Selv under denne Forudsætning vilde det politiske Liv her i Landet være sundere og bedre, og derfor i den sande Parlamentarismes Navn holder jeg paa et konservativt Ministerium, som ikke er stærkt udfordrende. Man kunde vel arbejde paa de mere neutrale Omraader, men der, hvor Principerne staa mod hinanden, ingen Eftergiveness! Under denne Forudsætning kan jeg forstaa Ministeriets Stilling. Vil derimod Regjeringen tænke paa at gjøre sig Livet behageligt og fri os fra de store Kampe, se at faae forsat den rolige politiske Udvikling maaste ogsaa ud over Valgdagen, tror jeg, at det havde været helbigt, om Regjeringen havde, trods den politiske Trosbetjendelse, den har, gjort f. Ex. ved den nye Kultusministers Forsøg paa at faae afsjort forskellige af de af mig nævnte Sager og paa Indenrigsministeriets Omraade Forsøg paa en Forbedring af, jeg vil blot nævne Amtsraadene. Vi have jo tilbage at se, hvad det vil blive til med Retsreformen, det er et stort Spørgsmaal, og jeg vil ikke foregribe Noget her. — Ja, nu taffer jeg det høie Thing for den Belvillie, det har skjænket mig ved at lade mig tale saa længe.

Finantsministeren (Estrup): Det ærede Medlem, som nu forlod os (Berg), lovede at afforte sine Udtalelser saavel af Hensyn til Thinget som af andre Grunde. Jeg finder mig foranlediget til at gjøre det Løfte til Thinget, at jeg skal gjøre mine Udtalelser saa korte, som det er muligt, efter at vi have hørt disse 3 Dages Forhandlinger tilende, og jeg haaber, at det i Virkeligheden skal blive en kort Udtalelse, saameget mere, som der ikke har været rettet alvorlige, bestemte Anker imod det af mig fremlagte Finantslovsforslag. Det er jo ganske naturligt, at Opmærksomheden strax ved Fremlæggelsen af Overslaget over Landets Statskasses Indtægter og Udgifter i det kommende Finantsaar maa rette sig paa, hvilken Udsigt til Formuesfremgang eller Formuestab dette Overslag maatte byde. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) har ganske vist Ret i, at man vilde regne meget feil, naar man gif ud fra, at Finantsaarets Regnskab vil komme til at stemme nøie med det Overslag, som ligger til Grund for Forhandlingen af Finantsloven. Men det ærede Medlem har fuldstændig Ret, naar han vil betegne et saadant Blik paa den finantsielle Stilling som ørkesløst. Det forekommer mig, at det vilde